

ยุคกรุงสุโขทัย ยังไม่มี "พระเมรุ"

นำเสนอเมื่อ : 4 ม.ค. 2552

ยุคกรุงสุโขทัย ยังไม่มี "พระเมรุ"

ช่วงงานออกพระเมรุ เป็นเวลาเหมาะสมมากที่จะเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ ผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะโทรทัศน์-วิทยุ ฯลฯ เพราะคนทั่วไปหลายล้านคนกำลังกระตือรือร้นที่จะรับความรู้เรื่องพระเมรุกับเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งล้วนเป็นประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของสุวรรณภูมิ (South East Asia) ที่มีประวัติศาสตร์ไทยรวมอยู่ในนั้นด้วย

น่าเสียดายที่ไม่มีหน่วยงานและสถาบันการศึกษาใดทำหน้าที่เผยแพร่อย่างมี "วิชาการ" จริงจังและอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ส่วนที่มีเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ เป็นระยะๆ ล้วนเป็นความกระตือรือร้นของสถานีนั้นๆ เอง ส่งผลให้เกิดขอบกพร่องทางวิชาความรู้ แล้วหลงคลั่งความเป็นไทย เพราะเพดานความคิดติดอยู่กับ "ยุคสุโขทัย ราชธานีแห่งแรกของไทย" เลยพากันพูดซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า "พระเมรุ" มีขึ้นครั้งแรกยุคสุโขทัย

กรุงสุโขทัย "ไม่ไช่" ราชธานีแห่งแรกของไทย เพราะฉะนั้นที่พากันเริ่มต้นทุกสิ่งทุกอย่างที่รัฐสุโขทัย จึงผิดฝาผิดตัวแล้ว "มั่ว" ดำน้ำอย่างชุนๆ

พระเมรุ ที่พากันพูดจาเป็นต่อยหอยออกโทรทัศน์-วิทยุ ว่ามีขึ้นครั้งแรกสมัยสุโขทัยก็ไม่จริง ไม่มีหลักฐานใดๆ เลย แม้นในศิลาจารึกสมัยสุโขทัยก็ไม่เคยกล่าวถึงงานออกพระเมรุ น่าเชื่อวารัฐสุโขทัยไม่เคยมีราชประเพณีออกพระเมรุ เลย เพราะพระเมรุเป็นวัฒนธรรมแรกมีในรัฐอยุธยา หลังจากรัฐสุโขทัยถูกผนวกกลายเป็นดินแดน "เมืองเหนือ" ของอยุธยาไปแล้ว

ประเด็นมีพระเมรุครั้งแรกในสยามประเทศ ผมเขียนสรุปย่อไว้ในหนังสือ พระเมรุ ทำไม ? มาจากไหน (เล่มละ 110 บาท วางตลาดทั่วประเทศขณะนี้) จะขอคัดมาดังนี้

400 ปีมาแล้ว แรกมีพระเมรุเผาศพเจ้านาย

เลียนแบบนครวัด

เมรุเผาศพ แรกมีราวหลัง พ.ศ.2100 มีเหตุชวนให้เชื่อได้ว่าจะเริ่มสร้างเมรุ (อ่านว่า เม่น) หรือเขาพระสุเมรุ ในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททอง ราว พ.ศ.2181 หลังจากนั้นจึงได้สร้างชั่วคราวด้วยไม้เผาศพเจ้านายเท่านั้น

เมรุยุคแรกใช้เผาศพเจ้านาย เรียกว่า "พระเมรุ" หรือ "พระเมรุมาศ" ใช้งาน "ถวายพระเพลิงศพ" ส่วนคนทั่วไปเผาบนเชิงตะกอนอย่างง่าย ๆ ถ้าเป็นยากจนก็โยนให้แรงกาจิน

เมรุ หรือ พระเมรุ เมื่อแรกมียุคกรุงศรีอยุธยา สร้างเลียนแบบนครวัด "วิษณุโลก" ที่จำลองเขาพระสุเมรุ โดยจินตนาการขึ้นจากภูเขาคิน

งานพระเมรุ เป็นสิ่งอสังการอย่างมหัศจรรย์ แสดงความเป็น "ราชอาณาจักร" ของยุคแรกมีในกรุงศรีอยุธยา ราชอาณาจักรสยาม แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง และยังแสดงให้เห็นความเป็นมหาอำนาจทางการค้าทางทะเล นานาชาติในยุคนั้น แลวดกทอดสืบเนื่องเป็นสมบัติวัฒนธรรมอันประภัสสรจนทุกวันนี้

เวรกรรมของสังคมไทยเอง ที่สถาบันการศึกษาไม่เอาใจใส่อธิบายให้เข้าใจเรื่องที่เป็นแก่นสาร เพราะต่างมัวแต่เตลิดหลงไปกับ "ความเป็นไทย" ยุคสุขุขทัยปลอมๆ

ขอขอบคุณ สุทธิรักษ์.คอม